

2

Risale-i Nur mesleği ve Fetullahçılık: Aradaki Temel Farklar

Birinci bölümde Fetullah Gülen'i kendi tarihçesi içerisinde inceledik. Risale-i Nur'la nasıl irtibata geçtiğini, Nurcularla ilişkilerini tarihsel süreçte konuştuk. Yine o dönem içerisinde Türkiye siyaseti bağlamında kimlerin nerelerde, hangi pozisyonlar aldığını ve bu örgütün o tarihten bu tarihe nasıl geldiğini konuşmaya gayret ettik.

Bu bölümde özellikle örgütün daha görünür hale geldiği ve yıldızının çok parladığı 1990'ların ortasından itibaren Nur talebelerinin bu örgüte karşı tavırlarını kısaca konuşup, esas olarak Fetullahçılıkla Risale-i Nur mesleği arasındaki değerler bağlamında temel farkları irdelemeye gayret edeceğiz.

1993-94'ten itibaren artık neredeyse özellikle seküler liberal kanadı da içine alacak şekilde çok büyük ve parlak bir genişleme kaydediyor yerelde ve küreselde bu oluşum. Ve yine söylem itibarıyla bütün bunları kucaklayacak bir hoşgörü ve diyalog hareketi olarak ortaya çıktığını gördük. 15 Temmuz'a gelince aslında bütün bu oluşturulan imaj çökmüş oldu. O süreci kısaca değerlendirelim.

Birincisi, söylediğin diyalog ve hoşgörü söylemi üretilirken, bu yapı Orta Asya'da ciddi bir şekilde örgütlenmiş durumdaydı. Türkmenistan, Kazakistan, Kırgızistan vesaire. O günün şartlarında Türkmenistan'ın başında Saparmurat Türkmenbaşı isimli,

Ruhnâme diye bir kitap yazmış; “Bu *Ruhnâme*’yi üç kere okuyan doğrudan cennete girer” diyen, kitabında âdeta İmam-ı Rabbânî’nin karşısında mücadele ettiği Hint-Moğol imparatoru Ekber Şah’ın ‘din-i ilâhî’si gibi arızalı bir itikadî kurgu içerisinde olan, Komünist dönemden kalma bir diktatör vardı ve kendisine dönük bir eleştiri görmüyorduk.

Amerika’da ve Avrupa’da ise, o günün, 90’lı yılların şartlarında Demir Perde’nin, Komünist bloğun çökmesinden sonra çok-kültürlülük, çoğulculuk, plüralizm, diyalog, tolerans, hoşgörü söylemi üretilmiş durumdaydı. İşte aynı zaman dilimi içinde Avrupa’da ve Amerika’da hoşgörü, diyalog, çok-kültürlülük pazarlayan bu yapı Türkmenistan’da ise kendisine Türkmenbaşı lâkabı takmış arızalı bir diktatörün gölgesi altında iş görüyordu. Azıcık iz’anı olan kişi, ortadaki çelişkiyi görebilirdi.

Nitekim, 1990’lı yılların ikinci yarısında Fred A. Reed isimli bir gazeteci Türkiye’ye geliyor. Daha önce Balkanlar üzerine, İran üzerine kitapları olan; Kanada gazeteleri için Orta Doğu ve Balkanlarla ilgili muhabirlik yapmış bir isim olarak, Türkiye üzerine yeni kitap çalışması dahilinde Fetullah Gülen’le de görüşüyor. Fetullah Gülen’in Türkiye’den gitmesinden, Amerika’ya gitmesinden kısa bir süre önce. Gülen’den önce de bu yapının önemli unsurlarıyla görüşüyor. Meselâ Gazeteciler ve Yazarlar Vakfına gidiyor, orada şu an İsrail’de olan vakfın o günkü başkanı Harun Tokak’la görüşüyor. Kanada’dan bir gazeteci gelmiş. Harun Tokak, diyalog, çok-kültürlülük, demokrasi, çoğulculuk, hoşgörü, insan hakları vs. söylemi dolu bir konuşma yapıyor. Fred Reed ise ona odasının duvarındaki Türkmenbaşı fotoğrafını soruyor ve kendisine yapılan konuşma ile bu fotoğraf arasındaki çelişkiyi izah etmesini istiyor. Kitabında yazıyor zaten, *Anadolu Kavşağı*’nda. “Anladım ki” diyor, “haklının değil, güçlünün yanında yer almayı bir strateji olarak benimsemişler.” Dolayısıyla Batıdaki o hoşgörü, diyalog söylemi sahici bir söylem değil. Oldukları hali tarif etmiyor. Tamamen pragmatist, samimiyetsiz bir söylem.

Tâ Kanada’dan gelen bir gazetecinin bir ağızdan çıkana, bir de

duvardaki resme bakıp aradaki çelişki üzerinden görebildiği bu gerçeği bu ülkedeki nice insan, öyle ki profesör ünvanlı, gazeteci ünvanlı, siyasetçi ünvanlı nice insan görmedi. Bir kere bu, başlıbaşına bir problem. Geçenlerde bir televizyon programı izledim; Alev Alatlı “Benim uyandığım nokta bu oldu” diyor. “Türkmenbaşı ile olan temaslarında ben uyandım.” Böyle istisnalar var. Ama büyük bir çoğunluk aradaki çelişkiyi ya hiç görmedi veya önemsemedi.

Halbuki 1990’ların ortasında bu yapı çoğulcu, hoşgörülü vs. söylemi üzerinden yol alır ve o yolu alarak en başta bu ülkede diğer bütün dinî yapıların üstüne çıkıp söylem ve eylem olarak onları domine ederken, 2000’lere gelindiğinde artık neredeyse kendisinin vesayetine girmezse hiçbirine nefes aldırılmaz hale geldi. Halbuki daha 1990’ların ortasında eyleminizle söyleminiz arasında tutarsızlık var denilebilirdi. Yeterince veri zaten vardı. Burada da yine büyük bir toplumsal sorun görüyoruz.

Birinci bölümde söyledim ya, hepimiz oradaydık, olan biten herkesin gözü önünde oldu diye. Kimse kendini temize çıkararak fatu-rayı şuna-buna kesmeye kalkmasın. Bu apaçık çelişkiyi Kanada’dan gelen bir gazeteci gördü ve yazdı, ama bu ülkenin birkaç istisna hariç gazetecileri görmedi, siyasetçileri görmedi, akademisyenleri görmedi. Toplum da ya görmedi veya görmezden gelmeyi tercih etti.

Bu bağlamda en çok dile getirilen eleştirilerden bir tanesini bizim de kendi içimizde özeleştiri konusu yapmamız gerekiyor. Bu dönemde Nur talebeleri, özellikle ileri gelenleri ile, bu yapıya yeterince mesafe koyabildiler mi?

Bu hataya, kendi içlerinde bu yapı ile ilgili eleştirilerini ifade etmekle birlikte Nur talebelerinin belli bir kısmının da dahil olduğunu söylememiz mümkün. Sen, ben, hepimiz hatırlarız. Nur talebeleri içerisinde bir grup “Bu yapı yanlış şeyler yapıyor. Risale-i Nur ölçüleri ile baktığımızda kabul edilmesi, savunulması imkânsız şeyler bunlar. Üstelik burada yaptıklarını güya meşrulaştırmak için eğip bükererek Risale-i Nur’u da suiistimal ediyorlar” derken, öbür tarafta “Ama kardeşim, hizmet ediyorlar. Fitne çıkarmayalım. Hizmetlerin